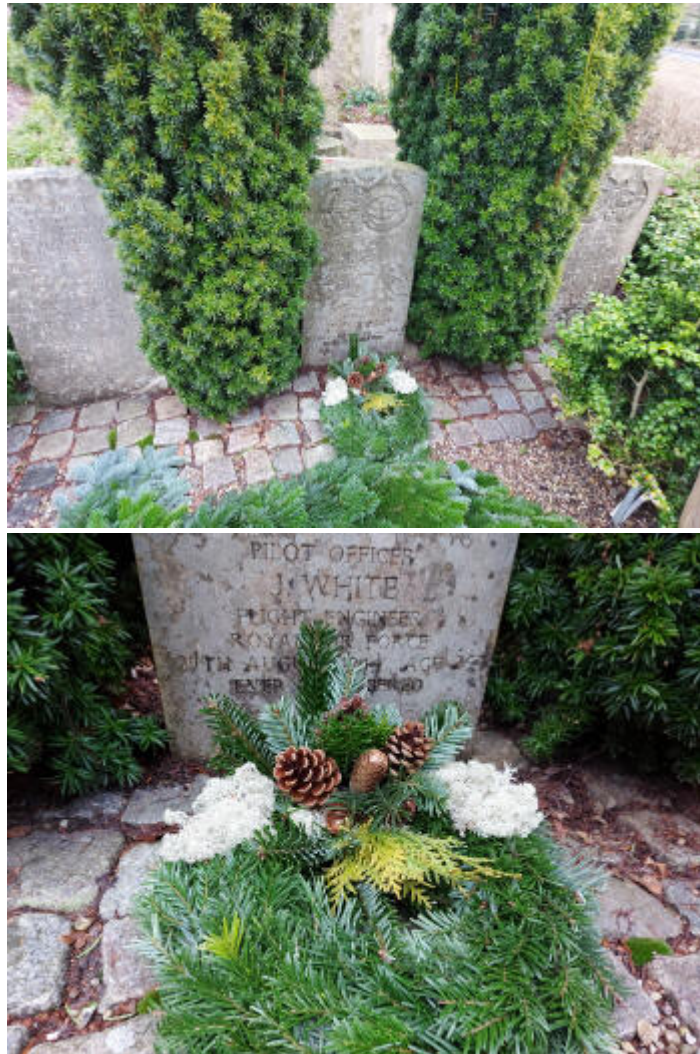

Året der gik i 2023.

Uge 51. Glædelig jul.

Uncle Jack har fået sin julehilsen fra familien i England, og jeg har på vegne af familien været forbi mindekorset og kirkegården i Gl. Rye med en juledekoration. Selvom vi desværre har krig i Europa igen og i mellemøsten, er 2-verdenskrig ikke glemt. Der er stadigvæk stor interesse for at høre fortællinger fra besættelsen i Danmark. Den 2. januar skal jeg ud og fortælle historien om mine 7 flyverhelte i en frokostklub for mænd ved Hannerup Kirke. Det glæder jeg mig til. Hjemme på gården er der blevet fliset en del træ langs læhegnene. Skoventreprenøren er ikke færdig med arbejdet, idet frosten desværre ikke kunne bære de tunge køretøjer på alle marker.

Uge 49. I sne står urt og busk i skjul.

Bogføringen og markplanlægning er ajourført. Mht. markplanlægningen bliver rugen i mit 3-marks sædskifte skiftet ud med enten slåningsbrak eller bestøverbrak. Altså, 1/3 tages ud af dyrkningen, og brakafrøden kommer til at fungere som en slags helårsgødningsmiddel, idet jeg allerede sidste forår undersåede en efterafgrødeblanding med 9 forskellige arter med bl.a. kløver og rajgræs. Årsagen til at det kan lade sig gøre økonomisk skyldes, at noget af EU-tilskuddet omlægges fra produktionstilskud til bio-ordninger, der tilgodeser mere natur. Jeg forventer, at brakafrøden fikserer så meget CO₂ og kvælstof, at jeg i 2025 kan undlade import af gylle.

Uge 47. Økologikongres.

Økologikongres er en af de helt store begivenheder inden for økologien. Kongressen, der afholdes hvert andet år, bød på 36 spændende sessioner, hvor rådgivere, forskere, landmænd og andre eksperter formidler nyeste viden inden for alle produktionsgrene. Jeg bidrog med et oplæg om IFOAM og mit forhold til de økologiske principper. På hjemmefronten har vi fået slagtet en Hereford stud. Vi har hentet kødet i fredags, og det er mørkt, velmagende og utroligt lækkert. Kreaturerne har fået udvidet deres indhegning, så de kan gå på en havrestubmark op til Sandvej. Dyrene får wrap og dagligt lidt valset korn. I dag er mit barnebarn med til fodringen.

Uge 45. Læhegnene beskæres.

Så kom der en gravemaskine med et skærehoved i stedet for en skovl og kørte en tur langs de fleste af læhegnene. Mod øst er et gammelt hegn med hvidtjørn klippet ned i ca. 30 cm. højde. Det er meningen, at træerne skal skyde igen og blive et lavt, men tæt hegn. Vi har ladet nogle enkelte træer stå for at markere, at der er et hegn. Beskæringen har givet en fantastisk udsigt mod øst. Mod vest er det mest 3-rækkede hegn plantet af HedeDanmark for efterhånden 20 - 30 år siden. Her er der blevet fjernet en del ammetræer, der med årene er blevet alt for store. Jeg har haft en professionel skovmand til at rådgive og hjælpe med de praktiske ting.

Uge 43. Jeg vil huske 2023 for en hel del 100-års hændelser rent vejrmæssigt.

Foråret bød på ekstrem tørke. Sommeren blev kølig og våd. Efteråret rekord varmt, med en hel del meteorologiske sommerdage i september. Nu har vi senest haft en ny 100-års hændelse i form af kraftig østenvind, masser af regn og derpå oversvømmelser mange steder. Her er vi sluppet nådigt fra seneste 100-årshændelse. Kreaturerne ved åen har dog fået halveret deres græsningsareal pga. oversvømmelser. Der er lige nu meget vand på markerne, der skal transporteres væk via Gudenåen, og det bliver ikke bedre af manglende vedligeholdelse af åen i form af tilsanding og grødeskæring. I mellem regnbygerne er vi ved at lægge fliser på gårdspladsen.

Uge 41. To bygninger mindre.

Så er vi blevet to bygninger fattigere, men har til gengæld fået den smukkeste udsigt mod øst. Der hvor maskinhuset har ligget, skal jeg ud og have fundet noget jord eller sand, så terrænet bliver jævnt og pænt. Der hvor spaltestalden har ligget, har vi fået genetableret dræn og afløb, der var under stalden. Afløbet tager vandet omkring stuehuset og en del af gårdspladsen og laden. Genetableringen har været et kapløb med store regnmængder under og efter nedbrydningen. Muren på laden skal repareres og beklædes med klinkbrædder. Det pæneste var selvfølgelig røde mursten, men det er der ikke penge til. P-Olesen har lavet et pænt stykke arbejde.

Uge 39. Travlt, travlt og atter travlt.

Dårligt er jeg færdig med høsten, inden de næste projekter starter op. Vi har fået skovet 74 flotte kævler, en lille smule 3-meter træ og en kæmpe stak træ til flis fra læbæltet rundt om gården samt fra vores del af Ring skov. Læhegnene rundt om markerne skal også have en tur, når skovningsmaskinen kommer herud. Hjemme på gården er P-Olesen gået i gang med at nedrive spaltstalden og gårdens mest fejlplacerede bygning, maskinhuset. Hvorfor bruger man mange penge på nedrivning af bygninger efter den dårligste høst i mands minde? Fordi aftalen er lavet i starten af året inden forårssåningen, og inden jeg kendte til de vejrmæssige udfordringer.

Uge 37. Høsten er i hus.

Først fik vi høstet den skårlagte byg/ært. Afgrøden var efter en uges vejring i meget varmt og flot sensommervejr klar til tærskning med en lav vandprocent. Ugen efter var det havrens tur. Den fik vi høstet med en vandprocent på omkring 19%. Det er grønskuddene i havren, der trækker vandprocenten op. Jeg turde ikke vente længere med at høste havren, da meteorologerne nu truer med, at en masse fronter med vand skal trække ind over os fra vest i den kommende tid. Havren ligger lige nu på gulvet i laden. Herfra skal den forbi min soldrenser og aspiratør, inden den ren og pæn ender inde på planlageret, hvorfra jeg tørrer den ned til 14% vand.

Uge 35. Skårlægning.

I længere tid har jeg ventet på en stabil tørvejrperiode. Det ser det ud til, at vi får det nu. Marken med byg/ært er derfor blevet skårlagt med en rapsskårlægger. Saftspændingen går af de grønne ukrudtsplanter allerede et par timer efter skårlægningen. Hvor mange dage, der skal til, før de umodne byg kerner er klar til høst, vides ikke, men der bliver holdt godt øje med vejrudsigten. I havren har vi skårlagt et mindre areal. Det var ikke nogen succes, da havren har drysset meget. Der skal derfor ikke skårlægges yderligere. Det ser ud til, at i hvert fald rajgræsdelene i efterafgrødeblandingen, der blev sået i maj, har overlevet tørken. Rajgræs er en robust afgrøde.

Uge 33. Grønskud.

Rugen er blevet høstet og er ved at blive tørret på kornlageret. Stubben er meget høj, fordi der er meget græs og ukrudt i bunden af marken, som ville gøre kornet mere vådt og smattet, såfremt det kom med i mejetærskeren. Den høje stub klipper jeg senere ned med brakpudseren. Grønskud i havren og i byg/ært udgør op mod 35%, og det er et kæmpe problem. Såfremt jeg høster afgrøden lige nu, vil den være så våd, at jeg ikke kan håndtere den på mit tørreri. For at få avlen i hus og redde avlen håber jeg på en tørvejsperiode med højtryksvejr, så jeg kan skårlægge korn, grønnskud og ukrudt og lade det vejre og tørre, så tærskning er muligt.

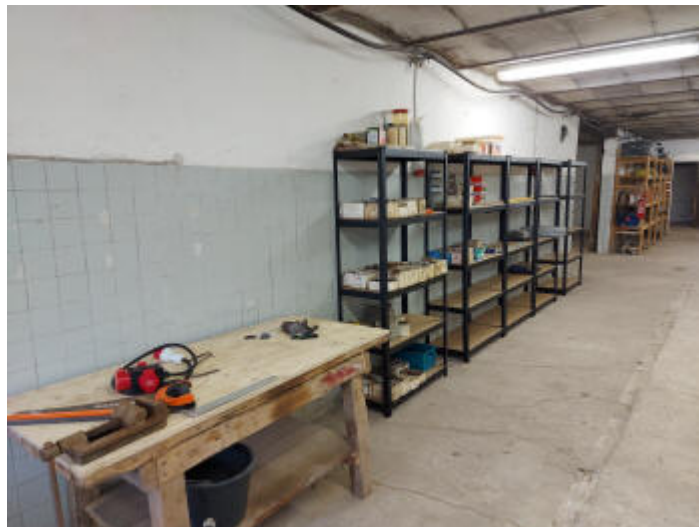
Uge 31. Man skal passe på hvad man ønsker sig.

Under den ekstreme tørke sidst i juni ønskede jeg inderligt masser af regnvejr. Det har jeg så fået nu, med den vådeste juli i mands minde. Det våde vejr har betydet, at ukrudtet i bunden af marken har haft en fest og taget magten. Mine afgrøder blev stækket under tørken og har ikke kunnet yde nogen konkurrence over ukrudtet. Værst ser det ud i byg/ært marken, hvor jeg vil skårlægge afgrøden, så den kan vejre i solen, når vejret på et tidspunkt bliver stabilt. I havren dør jeg med en masse grønskud. Vi har høstet lidt rug, men er stoppet igen pga. for stort vandindhold. I engen har jeg solgt 2 kvier og 1 stud og søger efter en tyr til mine 5 køer.

Uge 29. Klargøring af tørreriet.

Høsten nærmer sig og tørreriet, har fået sin årlige støvsugning og er næsten klar til den kommende høst. Jeg er også ved at indrette et nyt værksted, i en af de oprindelige bygninger, hvor vi tidligere har haft malkestald. Flytningen skyldes, at vi i efteråret vil fjerne maskinhuset, hvor værkstedet også er placeret. Vi fjerner også "spaltestalden", hvor taget ikke kan mere. Der er mange ting, der skal flyttes med over i det nye værksted, men der er faktisk mange flere ting, der er ved at være moden til genbrugspladsen. De sidste par dage har jeg hjulpet en kollega med høsten af vinterbyg. Når vejret er ustadigt, må vi hjælpe hinanden med at få høsten i hus.

Uge 27. Så kom der langt om længe regnvejrr.

Regnen kan ikke rette op på den manglende buskning af kornplanterne og de korte aks, men den kan være med til at sikre en god kernefyldte i de kerner der er. Græsset kvitterer også straks for vandet, idet græsmarker og plæner allerede er blevet grønne igen. Rugen, som har ligget i tørreriet siden høst sidste år, er langt om længe blevet hentet. Jeg har stadigvæk byg/ært liggende i tørreriet fra sidste år. Afgrøden skal nok blive solgt og hentet, da avlen i år bliver meget lav. I Byg/ært marken er der meget gul okseøjle. Det er en ukrudtsart, jeg døjer med og den har kronede dage et år, hvor kornet ikke er i stand til at yde konkurrence mod ukrudtet.

Uge 25. Fremtidens vejr - en anden virkelighed?

I en af vore midsommersange finder man teksten "byger, som går og kommer, - det er den danske sommer" Det er den virkelighed, jeg er opvokset med. Langsomt, men sikkert, er det ved at gå op for mig, at man som borger og især landmand skal indstille sig på en anden virkelighed i fremtiden, altså en fremtid hvor vejret er ekstremt tørt, vådt, koldt eller varmt. Det er det, man som landmand skal kunne håndtere i fremtiden, såfremt man vil være i erhvervet. Vi har fået 10 mm. vand siden sidst, og det rækker som en skrædder i helvede. I engen er den 5. kalv kommet til verden, og jeg har fået gennemført den årlige økologikontrol uden problemer.

Uge 23. Ekstrem tørke.

Det er fortsat tørt og solrigt og meteorologerne lover fortsat sol og tørvejr de næste mange dage. Afgrøderne har klaret det pænt indtil nu, men kan ikke klare tørken meget længere. I 2018, hvor vi havde ekstrem tørke, talte vi om, at det var en 100 års hændelse. Nu her 5 år efter står vi så og kigger ind i noget, der kan blive ligeså slemt eller måske værre end 2018. Horsens Folkeblad var forbi i 2018 og har været det igen. Du kan læse artiklen fra avisen "[her](#)". Nede i engen er der født 4 små kalve. Måske kommer der 1 kalv mere, da jeg tror, en af kvierne er drægtig. Her kan tørken også mærkes, og der er knaphed på græsset, så jeg supplerer med wrapboller.

Uge 21. Færdig med forårsarbejdet.

Efter at have arbejdet hele maj og samtlige helligdage dette år, blev jeg færdig med 2. radrensning lige inden pinsen. I byg/ært og havren har jeg fået lavet et rigtig flot arbejde, og markerne fremstår lige nu rene og pæne. Knap så pæn er rugen, der står tynd og uensartet mange steder. Dertil er der nu rigtig meget kamilleukrudt at se. Kamille ser man en del af i vintersæd efter meget regn efterår og vinter. Jeg har ikke kunnet lave nogen god radrensning i rugen, da jorden allerede var blevet meget hård, inden jeg blev klar til radrensning. Nu er det ved at være meget tørt, og jeg drømmer om et par dage med regn og frygter en tørke som i 2018.

Uge 19. Radrensning.

Det kolde våde forårsvejr er afløst af tørt, solrigt og varmt vejr. Afgrøderne er i god vækst, og jeg er i fuld gang med radrensning. Rugen er blevet radrenset 2 gange, og ved sidste overkørsel har jeg sået efterafgrøder. Jeg har lavet en blanding med arterne hvidkløver, rødkløver, lucerne, persisk kløver, honningurt, sæddodder, olieør, cikorie og rajgræs. Efterafgrødeblandingen anvender jeg i alle mine afgrøder. Udsædsmængden i rugen er 8 kg. pr. ha. Rugen står meget uensartet, da afgrøden blev dårligt etableret i efteråret i et alt for vådt såbed. Radrensningen har været svær, da jorden mange steder er hård og gåselapperne har danset ovenpå jorden.

Uge 17. Det er et sent og besværligt forår.

Havren er ved at spire frem, og det er så fortryllende smukt at se kornet vokse frem dag for dag. Byg/ært var sået færdig, inden vi igen fik en ordentlig omgang regnvejr med over 30 mm. vand. I skrivende stund mangler jeg at så nogle foragre og områder i rugen, hvor den våde vinter har kvalt kornet. Rugen har heller ikke fået sin gylle, og det er faktisk ikke så godt. Det har indtil nu ikke været muligt at færdes i marken med de monster tunge gyllevogne. Jeg mangler også at så et lille forsøgsareal med polykultur. Når det sidste er blevet sået, skal jeg have brede de hjul af traktoren og de smalle på, så jeg kan komme ud og radrense rugen.

Uge 15. Påskehygge på traktoren.

Hele ugen op til påske og alle påskedagene gik med forårsarbejde i marken. Jeg nåede at få sået det meste af havren, inden vejret igen slog om til ustadigt vejr med regnvejr. Inden såning er der meget forarbejde. Jeg starter med 3 stubharvninger, der gerne skulle svække rodgrudtet, ved at rødderne bliver trukket fri af jorden og senere pløjet ned i bunden af plovfuren. Herefter bliver marken pløjet og senere overkøres marken 2 gange med såbedsharvnen. Efter alle disse forberedelser er jorden klar til at blive tilsået. Nu venter jeg igen på tørvejr og på, at jorden igen bliver tør, så jeg kan komme i gang med marken, hvor der skal dyrkes byg/ært.

Uge 13. Venter på foråret.

Marts måned blev en våd affære. Ventetiden har jeg brugt på at rydde op i et par bygninger, vi fjerner til efteråret. Jeg har svært ved at smide ting og sager ud, fordi det kan være, at man står og mangler det, når et eller andet skal repareres. Når man så har masser af plads, endda hele bygninger, hober det sig op. Nu har masser af forskellige ting fra mine bedsteforældre, forældre og sønner også fra min egen tid stået og modnet tilstrækkeligt i mange år, og er klar til at blive ekspederet videre, så jeg har kørt i pendulfart til genbrugspladsen. Jeg er ikke færdig med arbejdet, men vil udsætte det, da jeg tror og håber, at foråret er lige om hjørnet.

Uge 11. Forårsarbejdet er på pause.

Det, der for 14 dage siden lignede et tidlig forår, er afløst af lavtryk og fronter med regn. Jeg nåede at få spredt hønsemøg på de marker, hvor jeg skal dyrke havre, inden vejret skiftede. Jeg har bestilt efterafgrøder, der skal undersås i mine afgrøder efter 2. radrensning i maj måned. Efterafgrøderne er bestilt hos firmaet ØKOFRØ, og består primært af blandingen N-fix Undersåning (hvidkløver, rødkløver, lucerne, alm. rajgræs og cikorie) suppleret med lidt honningurt, hør, sæddodder og persisk kløver. De er alle gode efterafgrøder, som jeg har god erfaring med. Der, hvor mine efterafgrøder lykkes, har jeg minimale problemer med besværlig rod ukrudt.

Uge 9. Foråret banker på.

Det har været et flot højtryksvejr siden sidst. Solen skinner smukt om dagen, og natten er klar og kold. Jeg har fjernet den del af indhegningen, hvor jeg skal så havre, så kreaturerne's areal er blevet indskrænket. De lider dog ingen overlast, da de stadigvæk bliver fodret med wrapballer og valset byg/ært. Vejret er optimalt til bekæmpelse af rodukruddt, så jeg har de seneste dage kørt flittigt med stubharven. Kvik og andet rodukruddt trækker jeg fri af jorden, og med det meget tørre vejr om dagen og frost om natten, bliver det svækket ganske betragteligt. Når jeg ikke kører i marken, er jeg optaget af at vælge de efterafgrøder, jeg skal så senere.

Uge 7. Vinterferie.

Det har nok engang regnet, og så kom stormen "Otto" lige forbi. Otto ødelagde heldigvis ingenting bortset fra nogle træer, der væltede ud over indhegningen nede hos kreaturerne. Vi har fået gennemgået læbæltet omkring gården, samt læhegnene og et par småskove af min rådgiver på skovområdet med henblik på udtynding og vedligeholdelse. Det er et arbejde, der er blevet forsømt en del år, bl.a. fordi træprisen har været meget lav. Nu er der truffet aftale om, at en skoventreprenør går i gang med vedligeholdelsesarbejdet i efteråret. Uge 7 betyder skolernes vinterferie i vores område, og vi har benyttet lejligheden til at holde fri nogle dage

Uge 5. Grundvandskortlægning.

I forbindelse med grundvandskortlægning har miljøstyrelsen planlagt en geofysisk kortlægning af området omkring Brædstrup. Disse målinger er foregået med overflyvninger med en helikopter med noget elektronisk udstyr hængende under sig. Du kan læse og se lidt mere "[her](#)." Jeg har fået hentet grynhavren fra høsten sidste år. Da det stadigvæk er meget regnfuldt, er markvejen hen til tørreriet kørt helt op. Både havren og rugen blev solgt før høsten, da priserne var meget høje. De høje priser er som at tisse i bukserne, idet høje priser på korn reducerer produktionen af mælk, kød og æg, da producenterne ikke er med på at betale for de store prisstigninger.

Uge 3. Det er stadigvæk meget vådt og gråt.

Dagen er nu tiltaget med ca. 1 time, men det mærker man faktisk ikke, fordi det er så vådt og gråt. Det er dog lykkedes at tage et par billeder, hvor solen viser sig. Ud over fodring af dyrene i engen har perioden stået på masser af kontorarbejde. Bogføringen er ført ajour, og jeg har forsøgt at sætte mig ind i det kommende regnskabssystem InterCount. Der er sendt oplysninger og dokumenter til planteavlskonsulenten, så han kan lave mit gødningsregnskab, tilskudsansøgninger og markplanlægning for 2023. Markplanlægning og tilskudsansøgninger tør jeg ikke lave selv. Laver jeg fejl, kan støtten mistes. Laver konsulenten fejl, er der en forsikring, der dækker.

Uge 1. Det er så vådt derude.

Det blev en mild og meget våd start på året. Jorden er fuldstændig vandmættet, og drænene kan ikke følge med, så der står søer med vand på markerne. Gudenåen kan man slet se pga. al det vand. Nytår betyder altid en masse papir og kontorarbejde. Jeg skal til at sætte mig ind i et nyt regnskabssystem og ændringer i bogføringsloven. Der er også en ny landbrugsreform, hvilket betyder nye tilskudsordninger og regler at forholde sig til. Altså, der skal bruges masser af tid på bureaukratiet. Det kunne være rart at skulle bruge mindre tid på kontoret og have mere tid til arbejdet med det rent håndværksmæssige omkring landbrugsproduktionen.

